

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 15 қарашадағы № 522 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2024 жылғы 21 қарашада № 35385 болып тіркелді

"Ғылым және технологиялық саясат туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабының 27) тармағына, "Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің кейбір мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 19 тамыздағы № 580 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі туралы ереженің 15-тармағының 107) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру мен жүргізу қағидалары бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым комитеті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Ғылым және жоғары білім министрі

С. Нурбек

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Ауыл шаруашылық министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Қорғаныс министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Оқу-ағарту министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Өнеркәсіп және құрылыс
министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Су ресурстары және ирригация
министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Цифрлық даму, инновациялар
және өнеркәсібі министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Энергетика министрлігі

Қазақстан Республикасының
Ғылым және жоғары
білім министрі
2024 жылғы 15 қарашадағы
№ 522 Бұйрығымен
бекітілді

**Мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде ғылыми зерттеулер мен
тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу қағидалары**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) "Ғылым және технологиялық саясат туралы" Қазақстан

Республикасы Заңының (бұдан әрі-Заң) 6-бабының 27) тармақшасына, "Мемлекеттік-жекешелік әріптестік туралы" Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – МЖӘ туралы Заң), "Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің кейбір мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 19 тамыздағы № 580 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі туралы ереженің 15-тармағының 107) тармақшасына сәйкес әзірленді және мемлекеттік-жекешелік әріптестік (бұдан әрі – МЖӘ) негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) ғылыми зерттеулер – ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелеріне қол жеткізу мақсатында ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық және технологиялық жұмыстар шеңберінде ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет субъектілері тиісті ғылыми әдістер мен құралдармен жүзеге асыратын қолданбалы, іргелі, стратегиялық ғылыми зерттеулер;

2) жеке әріптес – мемлекеттік заңды тұлғаларды, сондай-ақ жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер мен акционерлік қоғамдарды қоспағанда, МЖӘ шартын жасасқан, жарғылық капиталға қатысу үлестерінің немесе мемлекетке тікелей немесе жанама тиесілі дауыс беретін акциялардың елу және одан да көп пайызын құрайтын дара кәсіпкер, жай серіктестік, консорциум немесе заңды тұлға;

3) жеке кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау – жеке кәсіпкерлікті дамытуды ынталандыру, Қазақстан Республикасында кәсіпкерлік бастаманы іске асыру үшін қолайлы құқықтық, экономикалық жағдайлар жасау жөніндегі мемлекеттік шаралар кешені;

4) кәсіпкерлік субъектілері – азаматтар, қандастар мен кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын мемлекеттік емес коммерциялық заңды тұлғалар (жеке кәсіпкерлік субъектілері), мемлекеттік кәсіпорындар (мемлекеттік кәсіпкерлік субъектілері);

5) мемлекеттік әріптес – МЖӘ шартын жасасқан мемлекеттік органдар, мемлекеттік мекемелер, мемлекеттік кәсіпорындар мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер, акционерлік қоғамдар, жарғылық капиталға қатысу үлестерінің немесе мемлекетке тікелей немесе жанама тиесілі дауыс беретін акциялардың елу және одан да көп пайызы атынан әрекет ететін Қазақстан Республикасы;

6) МЖӘ – МЖӘ туралы Заңда айқындалған белгілерге сәйкес келетін мемлекеттік әріптес пен жеке әріптес арасындағы ынтымақтастық нысаны;

7) МЖӘ субъектілері – мемлекеттік әріптестер және жеке әріптестер, сондай-ақ МЖӘ жобасын іске асыруға қатысатын адамдар;

8) МЖӘ шарты – МЖӘ шарты тараптарының құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін, МЖӘ жобасын іске асыру шеңберінде МЖӘ шартының өзге де талаптарын айқындайтын жазбаша келісім;

9) тәжірибелік–конструкторлық жұмыстар – өнімді жасау немесе жаңғырту, тәжірибелік үлгілерге конструкторлық және технологиялық құжаттаманы әзірлеу, тәжірибелік үлгілер мен пайдалы модельдерді дайындау және сынау кезінде орындалатын жұмыстар кешені;

10) толық ғылыми цикл жобасы – ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет субъектілері іске асыратын ғылыми мазмұны бар өнімді (тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді) жасауға бағытталған, үйлестірілген ғылыми, ғылыми-техникалық жұмыстар кешені.

3. Ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру мен жүргізудің негізгі міндеттері:

1) таланттарды анықтау, тәрбиелеу, тарту және сақтау және ғылыми, инженерлік және кәсіпкерлік кадрлардың кәсіби өсуі үшін қолайлы жағдайлар жасау;

2) жоғары технологиялық салаларды дамыту, экономиканың технологиялық күрделілігін арттыру, экономика мен қоғамның инновацияларға бейімділігін арттыру есебінен ұлттық экономиканың базалық салаларын технологиялық жаңғырту және оны әртараптандыру үшін қолайлы жағдайлар жасау;

3) инновациялық қызметті қолдау, инновацияларды тиімді енгізу, жоғары технологиялық өндірістерді, корпоративтік инновациялар мен технологиялар трансфертін дамыту;

4) стартап-инфрақұрылымды және венчурлік инвестициялау мәдениетін дамыту үшін жағдайлар жасау;

5) инновацияға сұранысты ынталандыру;

6) инновациялық қызмет субъектілеріне технологияларды, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыруда, ғылымды қажетсінетін бизнесті дамыту үшін жағдайлар жасауда жәрдем көрсету;

7) инновациялық қызмет субъектілеріне инновациялық қызмет саласындағы халықаралық ынтымақтастықта, оның ішінде инновациялық қызмет үшін жоғары білікті кадрлар даярлау саласындағы ынтымақтастықта жәрдем көрсету;

8) инновациялық қызмет субъектілеріне еңбек өнімділігін арттыруда және инновациялық кластерлерді дамытуда жәрдем көрсету;

9) мемлекеттік технологиялық саясатты іске асыру үшін қолайлы жағдайлар жасау болып табылады.

4. Қағидалар жеке кәсіпкерлік субъектілерін, ұлттық және шетелдік компанияларды ғылыми-инновациялық салаға тарту, оларда ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық және инновациялық қызметті, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыруды дамытуға уәждемені қалыптастыру, сондай-ақ МЖӘ негізінде ғылыми зерттеулер және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыруға және жүргізуге байланысты қатынастарды реттеу мақсатында әзірленді.

5. Ғылыми-техникалық өнімді құру және оларды одан әрі коммерцияландыру үшін МЖӘ негізінде ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыруға және орындауға техникалық тапсырманы қалыптастыру осы Қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады және ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру тәртібін айқындайды.

Техникалық тапсырмада:

- 1) ғылыми-техникалық өнімді жасау жөніндегі МЖӘ жобасының мақсаты;
- 2) техникалық ұсыныстарға сәйкес МЖӘ объектісінің міндетті сипаттамаларының сипаттамасы;
- 3) әлеуетті жекеше әріптестердің техникалық ұсыныстар беруінің талаптары мен нысаны;
- 4) техникалық ұсыныстарды әзірлеу кезінде Қазақстан Республикасының ұлттық және үкіметтік емес стандарттарын қолдану туралы талап (олар болған кезде);
- 5) техникалық ұсыныстарды ұсыну мерзімі;
- 6) әлеуетті жекеше әріптеске қойылатын біліктілік талаптары, біліктілік топтамасын беру тәртібі мен мерзімі көрсетіледі.

2-тарау. Мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу тәртібі

6. Заңның 4-бабының 2-тармағына сәйкес Заңда реттелген құқықтық қатынастарға гранттық, бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру, іргелі ғылыми зерттеулерді жүзеге асыратын ғылыми ұйымдарды қаржыландыру қаражатынан, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыруға арналған гранттардан жүзеге асырылатын ғылыми зерттеулерді жүргізу бөлігіндегі құқықтық қатынастарға сатып алуды, оның ішінде мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру тәртібіне қойылатын талаптарды белгілейтін Қазақстан Республикасы заңнамасының күші қолданылмайды.

7. МЖӘ негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру мен жүргізудің негізгі бағыттары:

- 1) жаңа технологияларды енгізу үшін жағдай жасау мақсатында ғылымды бірлесіп қаржыландыру жүйесін дамыту және көтермелеу;
- 2) ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет субъектілерімен бірлескен ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды әзірлеуді ынталандыру;
- 3) мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен МЖӘ-ге қатысушылардың қызметін оқу-әдіснамалық, ғылыми-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету;
- 4) мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен алынған зияткерлік меншікті азаматтық-құқықтық айналымға тарту жөнінде шаралар әзірлеу;

5) венчурлік қорларды, даму институттары мен әлеуметтік кәсіпкерлік корпорацияларды, инновациялық кластерлер мен жоғары технологиялар аймақтарын құру бойынша МЖӘ-ге қатысушылардың өзара іс-қимылы үшін жағдайлар жасау;

6) жаңа технологияларды, технологиялық процестерді, техникалық регламенттерді әзірлеу және оларды жетілдіру;

7) тәжірибелік үлгіні, тәжірибелік-конструкторлық қондырғыны дайындау, сынақтар (тәжірибелік-өнеркәсіптік сынақтарды қоса алғанда), зерттеулер (зертханалық зерттеулерді қоса алғанда) жүргізу;

8) шағын сериялы өндірісті (тәжірибелік-өнеркәсіптік өндірісті) ұйымдастыру және ғылыми-техникалық жобаларды іске асыру (стартап-компанияларды құруды қоса алғанда) болып табылады.

8. МЖӘ мынадай нысандарда:

1) Қазақстан Республикасының жер заңнамасына сәйкес жер учаскелерін беру;

2) мемлекеттік меншік объектілерін пайдалану құқығын беру;

3) МЖӘ компаниясын құруға және оның қызметіне қатысу;

4) МЖӘ объектісін инженерлік және көліктік коммуникациялармен қамтамасыз ету

;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін нысандарда жүзеге асырылады.

9. Өнеркәсіп саласындағы қызмет субъектілерін мемлекеттік қолдау Заңның 39-бабы 1-тармағы 3) тармақшасына сәйкес толық ғылыми цикл жобаларын және ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру жобаларын іске асыру кезінде жүзеге асырылады.

10. МЖӘ "Арнайы экономикалық және индустриялық аймақтар туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ерекше экономикалық аймақтардың, инвестициялық қорлардың, оның ішінде венчурлік қорлар мен инвестициялар тарту жөніндегі агенттіктердің жұмыс істеуі шеңберінде жүзеге асырылады.

11. МЖӘ негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу ғылым және технологиялық саясат саласындағы заңнаманың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Қоғамдық, гуманитарлық ғылымдар, атом энергиясын пайдалану, ұлттық қауіпсіздік пен қорғаныс ғылымын қамтамасыз ету саласындағы қолданбалы ғылыми зерттеулерді қоспағанда, жеке әріптес тарапынан бірлесіп қаржыландыруды тарту кезінде қолданбалы ғылыми зерттеулерді қаржыландыру тәртібі Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің міндетін атқарушысының 2023 жылғы 6 қарашадағы № 563 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізлімінде № 33613 болып тіркелген) Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметті базалық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметті гранттық қаржыландыру және

ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру, іргелі ғылыми зерттеулерді жүзеге асыратын ғылыми ұйымдарды қаржыландыру қағидаларымен белгіленеді.

Ғылым саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) және (немесе) салалық уәкілетті орган МЖӘ жобасын жоспарлауды және іске асыруды жүзеге асырады, олар мемлекеттік бастаманың немесе жеке бастаманың негізінде мынадай дәйекті кезеңдерден өту жолымен іске асырылады:

1) мыналарды, оның ішінде:

мемлекеттік бастаманы іске асыру шеңберінде-инвестициялық ұсыныс пен конкурстық (аукциондық) құжаттаманы әзірлеу; немесе жеке бастаманы іске асыру шеңберінде – МЖӘ туралы Заңда белгіленген тәртіппен тиісті саланың орталық уәкілетті мемлекеттік органы қалыптастырған және жариялаған Тізбеге енгізілген қажеттіліктермен айқындалатын әлеуметтік-экономикалық міндеттерді шешуге бағытталған жобалар бойынша конкурстық (аукциондық) құжаттаманың ақпараттық парағын әзірлеу серіктес-бизнес-жоспарды әзірлеу;

2) жеке әріптестікті, оның ішінде конкурс, тікелей келіссөздер, аукционды айқындауды;

3) МЖӘ шартын жасасуды;

4) тараптардың МЖӘ шартының талаптарын орындауын қоса алғанда жоспарлауды қамтиды.

12. Уәкілетті орган немесе салалық уәкілетті орган, сондай-ақ уәкілетті орган айқындаған, ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызметті қаржыландыратын заңды тұлғалар гранттық гранттық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру бойынша қаржыландыратын МЖӘ негізінде ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды іске асыру кезінде:

1) орындаушылармен ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды іске асыруға шарттар жасайды және оларды қаржыландыруды жүзеге асырады;

2) іске асырылатын ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды үйлестіруді қамтамасыз етеді;

3) бағдарламалар мен жобалардың (тақырыптардың) іске асырылу барысын бақылауды, сондай-ақ ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстардың нәтижелерін қабылдауды жүзеге асырады.

13. Мемлекеттік-жеке кәсіпкерлік жобасын іске асыру жөніндегі конкурс нәтижелерінің негізінде мемлекеттік-жеке кәсіпкерлікке қатысушылар шарт (келісім) жасайды. МЖӘ шартын, оның ішінде МЖӘ жобасы бойынша мемлекеттік міндеттемелер болмаған жағдайда тіркеуді бюджетті атқару жөніндегі орталық уәкілетті орган жүзеге асырады.

МЖӘ жобасы бойынша мемлекеттік міндеттемелер болмаған жағдайда МЖӘ шартын тіркеу мемлекеттік жоспарлау жөніндегі орталық уәкілетті органның (республикалық жобалар бойынша) МЖӘ жобасы бойынша мемлекеттік міндеттемелердің жоқтығы туралы растайтын хатын ұсынған кезде тиісті бюджет комиссиясының шешімінсіз жүзеге асырылады.

14. Ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жеке кәсіпкерлік субъектілері өз бастамасы бойынша да, өз бетінше де немесе мемлекеттік органдар бекіткен басымдықтар шеңберінде жүзеге асырады.

15. Жеке кәсіпкерлікке қатысушылар мемлекеттік әріптеспен бірлесіп шарттық негізде немесе өз бетінше ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін енгізуді жүзеге асырады.